

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

14 mai 2020*

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie penală – Dreptul la informare în cadrul procedurilor penale – Directiva 2012/13/UE – Articolul 6 – Dreptul la informare cu privire la acuzare – Urmărire penală pentru conducerea unui vehicul fără permis de conducere – Interdicție de a conduce rezultată dintr-o ordonanță penală anterioară de care persoana interesată nu a luat cunoștință – Notificarea acestei ordonanțe persoanei interesate exclusiv prin intermediul unui mandatar obligatoriu – Dobândirea autorității de lucru judecat – Eventuală neglijență a persoanei interesate”

În cauza C-615/18,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Amtsgericht Kehl (Tribunalul Districtual din Kehl, Germania), prin decizia din 24 septembrie 2018, primită de Curte la 28 septembrie 2018, în procedura penală împotriva lui

UY

cu participarea:

Staatsanwaltschaft Offenburg,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul E. Regan, președinte de cameră, și domnii I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič și C. Lycourgos (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Bobek,

grefier: domnul D. Dittert, șef de unitate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 16 octombrie 2019,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul german, de M. Hellmann, de T. Henze și de A. Berg, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de S. Grünheid, de R. Troosters și de B.-R. Killmann, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 16 ianuarie 2020,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 6 din Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale (JO 2012, L 142, p. 1), precum și a articolelor 21, 45, 49 și 56 TFUE.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri penale declanșate în Germania împotriva lui UY pentru săvârșirea din culpă a faptei de conducere fără permis de conducere.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (14), (27) și (41) ale Directivei 2012/13 enunță următoarele:
 - „(14) Prezenta directivă se referă la măsura B [(măsură referitoare la dreptul de a fi informat cu privire la drepturi și la acuzații)] din Foaia de parcurs [pentru consolidarea drepturilor procedurale ale persoanelor suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale]. Aceasta stabilește standarde minime comune ce urmează a fi aplicate în domeniul informării cu privire la drepturi și la acuzare, care vor fi aduse la cunoștința persoanelor suspectate sau acuzate de a fi comis o infracțiune, în vederea consolidării încrederii reciproce a statelor membre. Directiva dezvoltă drepturile prevăzute în [Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene], în special articolele 6, 47 și 48 din aceasta, prin întemeierea pe articolele 5 și 6 din [Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950], astfel cum au fost interpretate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. În prezenta directivă, termenul «acuzare» descrie același concept ca termenul «acuzație» utilizat în articolul 6 alineatul (1) din [convenția menționată].
 - [...]
 - (27) Persoanele acuzate de săvârșirea unei infracțiuni ar trebui să primească toate informațiile referitoare la acuzare, astfel încât să-și poată pregăti apărarea și să se garanteze echitatea procedurilor penale.
 - [...]
 - (41) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute de [Carta drepturilor fundamentale]. În special, prezenta directivă urmărește promovarea dreptului la libertate, a dreptului la un proces echitabil și a drepturilor în materie de apărare. Aceasta ar trebui pusă în aplicare în mod corespunzător.”
- 4 Articolul 6 din Directiva 2012/13, intitulat „Dreptul la informare cu privire la acuzare”, prevede:
 - „(1) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate primesc informații cu privire la fapta penală de a cărei comitere acestea sunt suspectate sau acuzate. Informațiile respective se furnizează cu promptitudine și cu detaliile necesare pentru a se putea garanta caracterul echitabil al procedurilor și exercitarea efectivă a dreptului la apărare.
 - (2) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate care sunt arestate sau reținute sunt informate cu privire la motivele arestării sau reținerii, inclusiv cu privire la fapta penală de a cărei comitere sunt suspectate sau acuzate.

(3) Statele membre se asigură că, cel târziu la prezentarea fondului acuzații în instanță, se oferă informații detaliate cu privire la acuzație, inclusiv natura și încadrarea juridică a infracțiunii, precum și forma de participare a persoanei acuzate.

(4) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate sunt informate cu promptitudine cu privire la orice modificare a informațiilor oferite în conformitate cu prezentul articol, acolo unde este necesar pentru a garanta caracterul echitabil al procedurilor.”

Dreptul german

- 5 Articolul 44 din Strafgesetzbuch (Codul penal), în versiunea aplicabilă faptelor din procedura principală (denumit în continuare „StGB”), intitulat „Interdicția de a conduce”, prevede:

„(1) Dacă o persoană a fost condamnată la o pedeapsă cu închisoarea sau la o amendă pentru o infracțiune pe care a săvârșit-o în legătură cu conducerea unui autovehicul sau cu încălcarea atribuțiilor de conducător al unui autovehicul, instanța îi poate interzice să conducă orice tip de autovehicul sau un anumit tip de autovehicul pentru o perioadă cuprinsă între o lună și trei luni. Interdicția de a conduce trebuie, în principiu, să fie pronunțată în cazul unei condamnări în temeiul articolului 315c alineatul (1) punctul 1 litera a) și alineatul (3) sau al articolului 316, dacă nu se reține permisul de conducere în conformitate cu articolul 69.

(2) Interdicția de a conduce produce efecte de la momentul la care hotărârea rămâne definitivă. Pe durata interdicției, permisele de conducere național și internațional se păstrează de o autoritate germană. Acest lucru este valabil și în cazul în care permisul de conducere a fost emis de o autoritate a unui stat membru al Uniunii Europene sau a altui stat membru al Acordului privind Spațiul Economic European, dacă titularul său are reședința obișnuită în Germania. Interdicția de a conduce va fi înscrisă pe celelalte permise de conducere străine.

(3) În cazul în care un permis de conducere trebuie păstrat de serviciile oficiale sau dacă interdicția de a conduce trebuie să fie înscrisă pe un permis de conducere străin, perioada de interdicție nu este calculată decât din ziua în care aceasta intervine. Perioada de interdicție nu cuprinde perioada în care persoana acuzată a fost plasată în detenție într-un loc de detenție la ordinul autorităților.”

- 6 Articolul 44 din Strafprozessordnung (Codul de procedură penală german, denumit în continuare „StPO”) prevede:

„În cazul în care o persoană nu a respectat un termen din motive străine de culpa sa, ea va fi repusă în termen la cerere. Nu se consideră că a existat o culpă la nerespectarea termenului pentru formularea unei căi de atac dacă nu au fost furnizate informațiile prevăzute la articolul 35a prima și a doua teză, la articolul 319 alineatul (2) a treia teză sau la articolul 346 alineatul (2) a treia teză.”

- 7 Articolul 45 din StPO prevede:

„(1) Cererea de repunere în termen se depune la instanță în termen de cel mult o săptămână de la data încetării motivului care a cauzat nerespectarea. Pentru respectarea acestui termen, este suficient ca cererea să fie depusă în intervalul corespunzător la instanța competentă să se pronunțe cu privire la cerere.

(2) Faptele pe care se întemeiază cererea trebuie descrise în cuprinsul cererii sau în cursul procedurii aferente cererii respective. Actul neefectuat în termen trebuie efectuat în interiorul termenului de depunere a cererii. În cazul în care se procedează astfel, repunerea în termen poate fi dispusă și în lipsa unei cereri în acest sens.”

8 Articolul 132 din StPO prevede:

„(1) În cazul în care există indicii temeinice că persoana acuzată a săvârșit o infracțiune și aceasta nu are domiciliul sau reședința stabilă pe teritoriul în care se aplică prezenta lege, însă nu sunt îndeplinite condițiile de emitere a unui mandat de arestare, este posibil să se dispună, în vederea asigurării desfășurării procesului, ca persoana acuzată:

1. să furnizeze o garanție corespunzătoare, care să acopere amenda estimată și cheltuielile aferente procedurii, și
2. să mandateze o persoană care locuiește în raza teritorială a instanței competente pentru a primi notificările.

Articolul 116a alineatul (1) se aplică *mutatis mutandis*.

(2) Ordonanța nu poate fi adoptată decât de către instanță sau, în caz de pericol iminent, de Ministerul Public și de anchetatorii săi (articolul 152 din Gerichtsverfassungsgesetz [(Legea privind sistemul judiciar)]).

(3) Dacă persoana acuzată nu respectă dispoziția, se va putea aplica sechestrul asupra mijlocului de transport și a altor obiecte pe care le are asupra sa și care îi aparțin. Articolele 94 și 98 se aplică *mutatis mutandis*.”

9 Articolul 407 din StPO prevede:

„(1) În procedurile penale care sunt de competența unui judecător unic sau a unui complet format și din judecători neprofesioniști, consecințele juridice ale faptei pot, în cazul infracțiunilor mai puțin grave, să fie stabilite, la cererea Ministerului Public, printr-o ordonanță penală scrisă, fără a fi necesară organizarea unei ședințe de judecată. Ministerul Public formulează o astfel de cerere în situația în care, având în vedere rezultatul anchetei, nu consideră necesară organizarea unei ședințe de judecată. Cererea va menționa consecințele juridice precise. Prin intermediul acestei cereri se exercită acțiunea penală.

[...]

(3) Nu este necesară audierea prealabilă a inculpatului de către instanță [articolul 33 alineatul (3)].”

10 Potrivit articolului 410 din StPO:

„(1) Persoana acuzată poate formula o opoziție împotriva ordonanței penale în termen de două săptămâni de la notificarea acesteia la instanța care a dat-o, în scris sau la greș. Articolele 297-300 și articolul 302 alineatul (1) prima teză și alineatul (2) se aplică *mutatis mutandis*.

(2) Opoziția poate avea ca obiect doar anumite aspecte ale ordonanței.

(3) Ordonanța penală împotriva căreia nu a fost formulată o opoziție în termenul prevăzut este echivalentă cu o hotărâre definitivă.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

11 UY este șofer profesionist de camion, are cetățenie poloneză, iar reședința sa permanentă se află în Polonia.

- 12 Printr-o ordonanță penală din 21 august 2017, Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (Tribunalul Districtual din Garmisch-Partenkirchen, Germania) l-a condamnat pe UY la plata unei amenzi și i-a aplicat o interdicție de a conduce de trei luni, ca urmare a unei infracțiuni săvârșite la 11 iulie 2017 și care constase în părăsirea nelegală a locului unui accident.
- 13 La 30 august 2017, această ordonanță, însoțită de o traducere în limba polonă, a fost notificată mandatarului lui UY. Astfel, acesta din urmă acordase, în temeiul articolului 132 din StPO și la ordinul procurorului, un mandat pentru primirea notificărilor. Mandatarul lui UY, un agent al Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (Tribunalul Districtual din Garmisch-Partenkirchen), îi fusese impus de poliție.
- 14 Din decizia de trimitere reiese că formularul de acordare a mandatului, care fusese redactat în limba germană și îi fusese tradus lui UY prin telefon de o persoană apropiată acestuia, conținea numele și adresa de serviciu ale mandatarului, precum și mențiunea că termenele legale ar începe să curgă din ziua în care mandatarului îi va fi notificată decizia penală care urmează să intervină. În schimb, acesta nu conținea nicio informație cu privire la consecințele de drept și de fapt ale mandatului, în particular în ceea ce privește eventualele obligații ale inculpatului de a obține informații de la mandatarul său. UY a primit o copie a mandatului în limba germană.
- 15 Mandatarul a trimis ordonanța penală printr-o scrisoare obișnuită la adresa cunoscută a lui UY în Polonia, fără să se poată stabili dacă această scrisoare a ajuns la el.
- 16 Întrucât nu a fost formulată nicio opoziție împotriva ordonanței penale, aceasta a dobândit autoritate de lucru judecat la 14 septembrie 2017.
- 17 La 14 decembrie 2017, UY a fost oprit de poliția germană la volanul unui camion pe teritoriul comunei Kehl (Germania).
- 18 În urma acestui control, Parchetul din Offenburg (Germania) a sesizat Amtsgericht Kehl (Tribunalul Districtual din Kehl, Germania) în vederea condamnării lui UY pentru săvârșirea din culpă a faptei de conducere fără permis de conducere, pentru motivul că condusese un camion pe teritoriul german, deși ar fi trebuit și ar fi putut să știe că făcea obiectul unei interdicții de a conduce pe acest teritoriu.
- 19 Instanța de trimitere pleacă de la premisa că, până la data opririi sale de către poliție, la 14 decembrie 2017, UY nu avusese cunoștință de ordonanța penală pronunțată de Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (Tribunalul Districtual din Garmisch-Partenkirchen) și, prin urmare, de interdicția de a conduce care îi fusese aplicată.
- 20 Instanța de trimitere arată că, în temeiul articolului 44 alineatul (2) din StGB, interdicția de a conduce devine efectivă la momentul la care hotărârea dobândește autoritate de lucru judecat și precizează, în această privință, că ordonanța penală este echivalentă cu o hotărâre care are autoritate de lucru judecat cu condiția ca împotriva ei să nu fi fost formulată nicio opoziție în termen de două săptămâni de la notificarea ordonanței menționate, care poate fi efectuată la mandatarul desemnat al persoanei în cauză.
- 21 Aceasta mai subliniază că, în dreptul german, faptul că, precum în speță, persoana mandatarului este impusă de poliție, iar formularul de acordare a mandatului nu conține nici informații cu privire la posibilitatea de a-l contacta telefonic pe mandatar, nici instrucțiuni cu privire la obligația acestei persoane de a obține informații de la mandatarul său nu se opune, în principiu, efectivității mandatului. Acest lucru este valabil și în ceea ce privește împrejurarea că mandatul menționat este redactat exclusiv în limba germană, cu condiția ca, în ipoteza în care persoana acuzată nu cunoaște această limbă, conținutul formularului menționat să îi fie explicat oral.

- 22 În plus, potrivit instanței de trimitere, persoanei acuzate care are cunoștință de existența unei proceduri penale declanșate în privința sa i se poate reproșa o neglijență atunci când nu încearcă să obțină, de la mandatarul său, informații concrete cu privire la rezultatul procedurii menționate. Într-o asemenea ipoteză, această persoană nu se poate prevala de faptul că nu a primit documentele care i-au fost transmise de respectivul mandatar.
- 23 Instanța de trimitere are însă îndoieli în legătură cu autoritatea de lucru judecat, care trebuie recunoscută, în temeiul dreptului german, ordonanței penale a Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (Tribunalul Districtual din Garmisch-Partenkirchen), cu Directiva 2012/13, astfel cum a fost interpretată de Curte în Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci (C-216/14, EU:C:2015:686), și în Hotărârea din 22 martie 2017, Tranca și alții (C-124/16, C-188/16 și C-213/16, EU:C:2017:228), precum și cu articolele 21, 45, 49 și 56 TFUE. Potrivit instanței de trimitere, din aceste hotărâri reiese că persoana acuzată nu poate în general să sufere, din cauza obligației care îi este impusă de a acorda un mandat pentru notificarea ordonanței care o privește, niciun dezavantaj legat de faptul că domiciliul său nu este situat în Germania, ci într-un alt stat membru. Or, în speță, UY ar suferi asemenea dezavantaje care nu ar putea fi compensate.
- 24 Astfel, în opinia instanței de trimitere, întrucât notificarea ordonanței penale este efectuată prin intermediul unui mandatar, este probabil ca persoana care face obiectul acesteia și care locuiește în străinătate să nu ia cunoștință de această ordonanță sau să nu ia cunoștință de ea decât cu mult mai târziu decât dacă ar fi locuit în Germania.
- 25 În această privință, instanța de trimitere arată că este cert că ordonanțele penale pot fi notificate în Germania prin intermediul unei scrisori trimise prin poștă și că, într-un asemenea caz, înmânarea ordonanței penale personal destinatarului nu este necesară, notificarea putând avea loc la domiciliul acestuia prin înmânarea ordonanței respective unui membru adult al familiei, unei persoane angajate în familie sau unui colocatar permanent adult, prin depunerea ordonanței menționate în cutia poștală a destinatarului sau prin consemnare, cu condiția să se întocmească o atestare oficială ca dovadă a notificării. Potrivit instanței de trimitere, condițiile stricte care încadrează această procedură, a căror îndeplinire trebuie să fie examinată din oficiu de instanță, precum și proximitatea geografică și personală a locului de notificare și a destinatarului efectiv în raport cu persoana vizată permit totuși, în general, garantarea faptului că, în prezența celei mai mici îndoieli legate de regularitatea sa, notificarea va fi considerată lipsită de efect.
- 26 Invers, în cazul în care ordonanța penală este notificată mandatarului persoanei acuzate, aceasta din urmă nu va putea, în general, să influențeze modul în care această ordonanță îi va fi transmisă, nici chiar atunci când mandatarul este un agent al tribunalului. Acest mandatar nu are obligația legală de a proceda la transmiterea ordonanței menționate astfel încât să se garanteze că aceasta va ajunge la persoana acuzată, de exemplu printr-o scrisoare recomandată. Transmiterea unei ordonanțe în străinătate ar putea, în plus, să dureze mai mult, iar riscul ca scrisoarea să se piardă ar fi mai ridicat.
- 27 Potrivit instanței de trimitere, aceste inconveniente nu sunt compensate, în dreptul german, de procedura repunerii în termen prevăzută la articolul 44 din StPO, care permite, în anumite condiții, anularea autorității de lucru judecat a ordonanței penale și redeschiderea unui termen de opoziție împotriva acesteia.
- 28 În această privință, instanța menționată arată, în primul rând, că, pentru a obține eliminarea retroactivă a autorității de lucru judecat a ordonanței care o vizează, persoana acuzată trebuie, chiar dacă nu contestă infracțiunea sau consecințele juridice care decurg din aceasta, să introducă o cerere motivată de repunere în termen și să formuleze o opoziție împotriva ordonanței penale, pentru a-și retrage apoi opoziția de îndată ce a obținut repunerea în termen.

- 29 Instanța de trimitere subliniază, în al doilea rând, că cererea de repunere în termen trebuie prezentată în termen de o săptămână de la dispariția obstacolului din cauza căruia persoana vizată nu a respectat termenul procedural care îi era impus.
- 30 Această instanță arată, în al treilea rând, că persoana vizată trebuie să demonstreze că nu este responsabilă de nerespectarea termenului. În această privință, ea nu se poate limita la a susține că nu a avut cunoștința de notificarea ordonanței penale care o privește făcută mandatarului, pentru că se așteaptă ca această persoană să solicite fără întârziere informații de la mandatarul său cu privire la eventuala existență a unor scrisori care i-ar fi fost adresate, și aceasta fără a fi necesar să fie luate în considerare dificultățile lingvistice care pot surveni în comunicarea cu mandatarul său. În plus, o repunere în termen nu poate fi acordată din oficiu decât dacă reiese cu claritate din dosar că nerespectarea termenului nu este imputabilă.
- 31 În al patrulea rând, instanța menționată mai arată că cererea de repunere în termen nu are efect suspensiv.
- 32 În aceste condiții, instanța de trimitere apreciază că ar trebui să fie în măsură să considere că, în pofida dreptului său intern, ordonanța penală pronunțată de Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (Tribunalul Districtual din Garmisch-Partenkirchen) împotriva lui UY nu a dobândit autoritate de lucru judecat decât la împlinirea unui termen de două săptămâni de la data la care acesta a luat efectiv cunoștință de ea, așadar, la o dată ulterioară constatării faptei sale de conducere din culpă fără permis de conducere.
- 33 Cu titlu subsidiar, instanța de trimitere consideră că este necesar, pentru a evita o diferență de tratament nejustificată care ar decurge exclusiv din faptul că UY are domiciliul în Polonia, ca acestuia să nu îi fie impusă nicio obligație de diligență, referitoare la luarea la cunoștință despre documentele relevante pentru procedură care îi sunt destinate, și a cărei încălcare stă la baza acuzațiilor care i se aduc, care să depășească obligațiile care i-ar reveni dacă ordonanța penală i-ar fi fost notificată în Germania prin intermediul unei trimiteri poștale obișnuite.
- 34 În aceste condiții, Amtsgericht Kehl (Tribunalul Districtual din Kehl) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Dreptul Uniunii Europene, în special Directiva 2012/13, precum și articolele 21, 45, 49 și 56 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru care permite ca, în cadrul unui proces penal, să se dispună ca inculpatul, pentru simplul motiv că nu are domiciliul în statul respectiv, ci într-un alt stat membru, să fie obligat să numească un mandatar căruia să îi fie notificată ordonanța penală de condamnare emisă împotriva sa, ceea ce are drept consecință faptul că această ordonanță va deveni definitivă și, astfel, se creează condiția juridică prealabilă necesară pentru stabilirea caracterului penal al unei acțiuni ulterioare a inculpatului (efect de autoritate), chiar dacă inculpatul nu a avut efectiv cunoștința de ordonanța menționată, iar informarea efectivă a inculpatului cu privire la această ordonanță nu este asigurată într-o măsură comparabilă cu situația în care ordonanța penală de condamnare ar fi fost notificată unui inculpat care are reședința în statul membru respectiv?
- 2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, dreptul [Uniunii], în special Directiva 2012/13, precum și articolele 21, 45, 49 și 56 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru care permite ca în cadrul unui proces penal să se dispună ca inculpatul, pentru simplul motiv că nu are domiciliul în statul respectiv, ci într-un alt stat membru, să fie obligat să numească un mandatar căruia să îi fie notificată ordonanța penală de condamnare emisă împotriva sa, ceea ce are drept consecință faptul că ordonanța penală va deveni definitivă și, astfel, se creează condiția juridică prealabilă necesară pentru stabilirea caracterului penal al unei acțiuni ulterioare a inculpatului (efect de autoritate), iar inculpatului îi sunt impuse, în urmărirea respectivei infracțiuni, obligații mai mari, din punct de vedere subiectiv, pentru a se

asigura că va lua efectiv cunoștință de ordonanța penală de condamnare, decât obligațiile care i-ar reveni inculpatului în cazul în care acesta ar avea reședința în statul membru respectiv, ceea ce face posibilă urmărirea penală pentru neglijență a inculpatului?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 35 Prin intermediul celor două întrebări, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolele 21, 45, 49 și 56 TFUE, precum și articolul 6 din Directiva 2012/13 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru în temeiul căreia o persoană care locuiește într-un alt stat membru riscă o sancțiune penală în cazul în care nu respectă, începând de la data la care dobândește autoritate de lucru judecat, o ordonanță prin care a fost condamnată la o interdicție de a conduce, deși, pe de o parte, termenul de două săptămâni pentru a introduce o opoziție împotriva acestei ordonanțe începe să curgă de la notificarea acestei ordonanțe mandatarului persoanei vizate, iar nu acesteia din urmă, și, pe de altă parte, această persoană nu avea cunoștință de existența unei asemenea ordonanțe la data la care a încălcat interdicția de a conduce care decurge din aceasta.
- 36 Cu titlu introductiv, trebuie arătat, în primul rând, că Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (Tribunalul Districtual din Garmisch-Partenkirchen) i-a aplicat lui UY o interdicție temporară de a conduce, printr-o ordonanță adoptată în temeiul articolului 407 din StPO.
- 37 Astfel cum Curtea a avut deja ocazia să arate, procedura prevăzută pentru emiterea unei asemenea ordonanțe penale este simplificată și nu prevede o ședință sau o dezbateri contradictorie. Eliberată de instanță la cererea Ministerului Public pentru infracțiuni minore, această ordonanță constituie o hotărâre provizorie. În conformitate cu articolul 410 din StPO, ordonanța penală dobândește autoritate de lucru judecat la expirarea unui termen de două săptămâni de la notificarea sa, dacă este cazul, mandatarilor persoanei vizate, cu excepția cazului în care aceasta formulează o opoziție împotriva ordonanței menționate, înainte de expirarea acestui termen (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctul 20).
- 38 În cazul particular în care persoana vizată nu are reședința sau domiciliul permanent pe teritoriul german, aceasta poate fi obligată, în temeiul articolului 132 alineatul (1) din StPO, să desemneze un mandatar căruia îi va fi notificată ordonanța care o privește, o asemenea notificare declanșând curgerea termenului de opoziție.
- 39 În temeiul articolului 44 alineatul (2) din StGB, interdicția de a conduce pronunțată printr-o astfel de ordonanță își produce efectele de la data la care rămâne definitivă.
- 40 Trebuie arătat, în al doilea rând, că litigiul principal privește o nouă urmărire penală începută împotriva lui UY pentru săvârșirea din culpă a faptei de conducere fără permis de conducere. Reiese din decizia de trimitere că elementul material al acestei infracțiuni constă în nerespectarea unei interdicții de a conduce pronunțate printr-o ordonanță care a dobândit autoritate de lucru judecat și că elementul subiectiv se caracterizează prin neglijența persoanei vizate.
- 41 În speță, în ceea ce privește, mai întâi, elementul material al infracțiunii pentru care UY este urmărit în fața sa, instanța de trimitere arată că acesta din urmă a fost oprit pe teritoriul german la volanul unui camion la 14 decembrie 2017, așadar, după ce prima condamnare pronunțată în privința sa de Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (Tribunalul Districtual din Garmisch-Partenkirchen) a dobândit caracter definitiv, întrucât UY nu formulase opoziție împotriva acestei ordonanțe penale în termenul de două săptămâni de la notificarea acesteia mandatarului său.

- 42 Instanța de trimitere precizează, în continuare, în ceea ce privește elementul subiectiv al infracțiunii pentru care UY este urmărit în fața sa, că mandatarul lui UY, un agent al Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (Tribunalul Districtual din Garmisch-Partenkirchen), a trimis ordonanța penală referitoare la persoana în cauză, printr-o scrisoare obișnuită, la adresa cunoscută a acesteia în Polonia. Apreciind că nu se poate stabili dacă această scrisoare a fost primită efectiv de UY, instanța de trimitere pleacă de la premisa că acesta din urmă nu a avut efectiv cunoștință de respectiva ordonanță penală decât la momentul opririi sale de către poliție la 14 decembrie 2017.
- 43 Sub beneficiul acestor precizări, este necesar, în primul rând, să se examineze dacă articolul 6 din Directiva 2012/13 se opune ca un termen de două săptămâni pentru formularea unei opoziții împotriva unei ordonanțe penale precum cea în discuție în litigiul principal să înceapă să curgă de la notificarea sa mandatarului persoanei care face obiectul ordonanței.
- 44 În această privință, trebuie subliniat, *primo*, că acest articol 6 stabilește norme specifice referitoare la dreptul oricărei persoane suspectate sau al oricărei persoane acuzate de a fi informată cu privire la fapta penală de a cărei comitere este suspectată sau acuzată, cu promptitudine și cu detaliile necesare pentru a se putea garanta caracterul echitabil al procedurilor și exercitarea efectivă a dreptului la apărare. Alineatul (3) al articolului 6 menționat mai prevede că statele membre se asigură că, cel târziu la prezentarea fondului acuzației în instanță, se oferă informații detaliate cu privire la acuzare.
- 45 Desigur, din cauza caracterului sumar și simplificat al procedurii care a condus la ordonanța penală în discuție în litigiul principal, notificarea unei asemenea ordonanțe nu intervine decât după ce instanța s-a pronunțat cu privire la temeinicia acuzației.
- 46 Cu toate acestea, Curtea a arătat că, într-o ordonanță de această natură, instanța nu se pronunță decât în mod provizoriu, iar notificarea acesteia reprezintă prima ocazie, pentru persoana suspectată, de a fi informată cu privire la acuzația care i se aduce, ceea ce este confirmat de faptul că acestei persoane i se dă posibilitatea să formuleze nu o cale de atac împotriva acestei ordonanțe în fața unei alte instanțe, ci o opoziție care să îi permită să beneficieze, în fața aceleiași instanțe, de procedura contradictorie obișnuită, în cadrul căreia își poate exercita pe deplin dreptul la apărare, înainte ca această instanță să se pronunțe din nou asupra temeiniciei acuzației care i se aduce (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctul 60).
- 47 În consecință, notificarea unei asemenea ordonanțe trebuie considerată, în conformitate cu articolul 6 din Directiva 2012/13, ca fiind o formă de comunicare a acuzației aduse persoanei urmărite, astfel încât trebuie să respecte cerințele impuse în cuprinsul acestui articol (Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctul 61).
- 48 *Secundo*, Curtea a constatat de asemenea că Directiva 2012/13 nu reglementează modalitățile potrivit cărora informația privind acuzarea, prevăzută la articolul 6 din aceasta, trebuie comunicată persoanei acuzate și că acest din urmă articol nu se opune prin urmare, în principiu, ca, în cadrul unei proceduri penale, persoana acuzată care nu locuiește în statul membru respectiv să fie obligată să desemneze un mandatar în vederea notificării unei ordonanțe precum cea în discuție în cauza principală (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctele 62 și 68).
- 49 Cu toate acestea, din jurisprudența Curții reiese de asemenea că modalitățile de comunicare a informației cu privire la acuzație, stabilite de dreptul statelor membre, nu pot aduce atingere obiectivului prevăzut printre altele la articolul 6 din Directiva 2012/13, care constă, astfel cum reiese și din cuprinsul considerentului (27) al acestei directive, în a permite persoanelor suspectate sau acuzate de săvârșirea unei infracțiuni să își poată pregăti apărarea și în a garanta echitatea procedurii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctul 63, precum și Hotărârea din 22 martie 2017, Tranca și alții, C-124/16, C-188/16 și C-213/16, EU:C:2017:228, punctul 38).

- 50 Or, un asemenea obiectiv, ca și necesitatea de a evita orice discriminare între, pe de o parte, persoanele acuzate care dispun de o reședință ce intră în domeniul de aplicare al legii naționale în cauză și, pe de altă parte, cele a căror reședință nu intră în domeniul de aplicare al acesteia, care sunt singurele ținute să desemneze un mandatar în vederea notificării deciziilor jurisdicționale, impun ca persoana acuzată să dispună de integralitatea termenului de două săptămâni, recunoscut de dreptul național, pentru a formula o opoziție împotriva unei ordonanțe precum cea în discuție în litigiul principal (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctul 65, precum și Hotărârea din 22 martie 2017, Tranca și alții, C-124/16, C-188/16 și C-213/16, EU:C:2017:228, punctul 40).
- 51 Astfel, de la data la care a luat efectiv cunoștință de o asemenea ordonanță, persoana acuzată trebuie pusă în cea mai mare măsură posibilă în aceeași situație în care s-ar fi aflat dacă ordonanța menționată i-ar fi fost notificată personal și trebuie, mai ales, să poată să dispună de integralitatea termenului de opoziție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 martie 2017, Tranca și alții, C-124/16, C-188/16 și C-213/16, EU:C:2017:228, punctul 47).
- 52 În această privință, deși este adevărat că o ordonanță precum cea în discuție în litigiul principal devine definitivă atunci când persoana acuzată nu formulează opoziție împotriva ei într-un termen de două săptămâni de la notificarea acestei ordonanțe mandatului său, iar nu de la momentul la care persoana acuzată a luat efectiv cunoștință de ordonanța menționată, nu este mai puțin adevărat că, astfel cum arată instanța de trimitere, articolele 44 și 45 din StPO prevăd o procedură de repunere în termen care permite anularea autorității de lucru judecat a ordonanței și formularea unei opoziții împotriva acesteia în pofida expirării termenului de opoziție inițial.
- 53 În aceste condiții, trebuie să se examineze, *tertio*, dacă procedura repunerii în termen, prevăzută de dreptul național, și condițiile pe care acest drept le prevede pentru exercitarea acestei proceduri sunt conforme cu cerințele prevăzute la articolul 6 din Directiva 2012/13 și, în special, dacă acestea îi permit persoanei vizate să beneficieze, în fapt, de un termen de două săptămâni pentru a formula opoziție împotriva ordonanței penale care o privește, începând din momentul în care ea a luat efectiv cunoștință de ordonanța respectivă.
- 54 În această privință, trebuie subliniat mai întâi că, având în vedere indicațiile care figurează în decizia de trimitere și ședința desfășurată în fața Curții, nu este exclus ca, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, dreptul național pertinent să îi impună persoanei acuzate să formuleze opoziție împotriva ordonanței penale într-un termen de o săptămână de la momentul la care a luat efectiv cunoștință de ordonanța menționată. Astfel, articolul 45 din StPO pare să poată fi interpretat în sensul că opoziția trebuie să fie formulată în termenul de o săptămână pe care această dispoziție îl prevede pentru introducerea cererii de repunere în termen.
- 55 O asemenea obligație, presupunând că este stabilă, ar fi contrară articolului 6 din Directiva 2012/13, întrucât ar conduce la reducerea la jumătate a duratei termenului de opoziție care trebuie recunoscută, conform celor expuse la punctele 50 și 51 din prezenta hotărâre, persoanei acuzate începând din momentul în care aceasta a luat efectiv cunoștință de ordonanța penală care o privește.
- 56 Mai trebuie arătat că, potrivit instanței de trimitere, persoana acuzată nu poate introduce o cerere de repunere în termen decât dacă este în măsură să dovedească faptul că a solicitat fără întârziere informații de la mandatarul său cu privire la existența unei ordonanțe în privința sa.
- 57 Or, o asemenea obligație este la fel de incompatibilă cu cerințele articolului 6 din Directiva 2012/13. Astfel, după cum a arătat în esență domnul avocat general la punctul 61 din concluziile sale, atât din modul de redactare a acestei dispoziții, cât și din economia sa generală și din finalitatea urmărită de directiva menționată rezultă că este sarcina autorităților statelor membre să informeze persoanele

acuzate cu privire la faptele care le sunt imputate și că nu se poate aștepta din partea acestor persoane ca ele să se informeze, fără întârziere, cu privire la eventualele evoluții ale procedurii penale care le vizează.

- 58 În sfârșit, instanța de trimitere atrage atenția asupra faptului că cererea de repunere în termen nu are efect suspensiv.
- 59 Or, în măsura în care din articolul 44 alineatul (2) din StGB pare să reiasă că, atâta vreme cât termenul de opoziție nu a expirat, interdicția de a conduce aplicată de o ordonanță precum cea în discuție în litigiul principal nu produce efecte, sarcina verificării acestui aspect revenind însă instanței de trimitere, din cele expuse la punctul 51 din prezenta hotărâre reiese că articolul 6 din Directiva 2012/13 impune ca această interdicție de a conduce să fie de asemenea suspendată în cursul termenului de două săptămâni de la momentul la care persoana vizată a luat efectiv cunoștință de ordonanța prin care este condamnată și pe durata căruia această persoană trebuie să fie în măsură să formuleze opoziție împotriva ordonanței menționate.
- 60 Rezultă că articolul 6 din Directiva 2012/13 nu se opune unei reglementări a unui stat membru în temeiul căreia termenul de două săptămâni pentru formularea unei opoziții împotriva unei ordonanțe precum cea în discuție în litigiul principal începe să curgă de la notificarea sa mandatarului persoanei care face obiectul ordonanței, cu condiția ca, de îndată ce această persoană a luat cunoștință de ordonanță, aceasta să dispună efectiv de un termen de două săptămâni pentru a formula opoziție împotriva acestei ordonanțe, eventual în urma sau în cadrul unei proceduri de repunere în termen, fără a trebui să demonstreze că a întreprins demersurile necesare pentru a obține fără întârziere informații de la mandatarul său cu privire la existența ordonanței menționate, și ca efectele acesteia din urmă să fie suspendate pe durata acestui termen.
- 61 Este necesar, în al doilea rând, să se examineze dacă articolul 6 din Directiva 2012/13 se opune ca o persoană să poată fi condamnată penal pentru încălcarea unei interdicții de a conduce la o dată la care ordonanța prin care a fost pronunțată o asemenea interdicție dobândise autoritate de lucru judecat, în condițiile în care persoana menționată nu avea cunoștință, la acea dată, de existența unei asemenea ordonanțe.
- 62 În această privință, trebuie amintit, *primo*, că dreptul consacrat la articolul 6 din Directiva 2012/13 urmărește să garanteze exercitarea efectivă a dreptului la apărare al persoanelor suspectate sau acuzate. Efectul util al acestui drept ar fi prin urmare grav compromis dacă ar fi posibilă întemeierea pe o ordonanță penală, precum cea în discuție în litigiul principal, pentru a constata săvârșirea, de către aceeași persoană, a unei noi infracțiuni, la un moment la care, nefiind informată cu privire la procedura desfășurată împotriva sa, această persoană nu a fost încă în măsură să conteste temeinicia acestei acuzații.
- 63 Rezultă că articolul 6 menționat se opune ca nerespectarea unei ordonanțe precum cea în discuție în litigiul principal să poată fi imputată penal unei persoane în condițiile în care acesteia nu i s-a comunicat ordonanța respectivă, cu respectarea cerințelor prevăzute de această dispoziție, și nu a putut, eventual, să conteste, potrivit căilor de atac prevăzute de dreptul statului membru în cauză și cu respectarea dreptului Uniunii, faptele care îi sunt imputate în respectiva ordonanță.
- 64 Or, astfel cum s-a subliniat la punctul 57 din prezenta hotărâre, ar fi contrar aceluiași articol 6 ca persoanei vizate să i se ceară să întreprindă demersurile necesare pe lângă mandatarul său pentru a se asigura că acesta din urmă i-a comunicat corect ordonanța penală care o privește.
- 65 Prin urmare, articolul 6 din Directiva 2012/13 trebuie interpretat în sensul că se opune ca o persoană să fie condamnată din cauza necunoașterii unei ordonanțe, precum cea în discuție în litigiul principal, la o dată la care nu se poate stabili că autoritățile naționale competente au asigurat aducerea efectivă la cunoștință sa a conținutului ordonanței menționate.

- 66 Această interpretare a articolului 6 din Directiva 2012/13 este valabilă și în situația în care ordonanța penală a devenit definitivă la momentul la care se presupune că persoana care face obiectul său a încălcat-o, și aceasta chiar dacă persoana respectivă nu a introdus, din momentul în care a avut cunoștința de această ordonanță, o procedură de repunere în termen prin care să se urmărească anularea autorității de lucru judecat pe care o dobândise ordonanța menționată.
- 67 Astfel, o asemenea interpretare nu aduce atingere respectului datorat principiului autorității de lucru judecat. Este suficient în această privință să se arate că autoritatea de lucru judecat pe care a dobândit-o condamnarea unei persoane la o interdicție de a conduce nu este încălcată prin simplul fapt că nerespectarea, de către persoana menționată, a acestei interdicții nu conduce în mod necesar la pronunțarea unei noi sancțiuni penale.
- 68 *Secundo*, trebuie subliniat că principiul supremației dreptului Uniunii, care consacră prevalența acestui drept asupra celui al statelor membre, impune tuturor entităților statelor membre să dea efect deplin diferitor norme ale Uniunii, întrucât dreptul statelor membre nu poate afecta efectul recunoscut acestor diferite norme pe teritoriul statelor menționate [a se vedea în acest sens Hotărârea 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctele 53 și 54, precum și Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei Disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982, punctele 157 și 158].
- 69 În această privință, trebuie, printre altele, amintit că principiul interpretării conforme a dreptului intern, potrivit căruia instanța națională este obligată, în măsura posibilului, să dea dreptului intern o interpretare conformă cu cerințele dreptului Uniunii, este inerent sistemului tratatelor, în măsura în care permite instanței naționale să asigure, în cadrul competențelor sale, deplina eficacitate a dreptului Uniunii atunci când judecă litigiul cu care este sesizată. În plus, orice instanță națională sesizată în cadrul competenței sale are, în calitate de organ al unui stat membru, obligația să lase neaplicată orice dispoziție națională contrară unei dispoziții de drept al Uniunii care are efect direct în litigiul cu care este sesizată [Hotărârea 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctele 55 și 61, precum și Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei Disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982, punctele 159 și 161].
- 70 *Tertio*, trebuie amintit că, astfel cum arată în esență considerentele (14) și (41) ale Directivei 2012/13, aceasta se întemeiază pe drepturile prevăzute printre altele la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale (denumită în continuare „carta”) și urmărește să promoveze aceste drepturi (a se vedea în acest sens Hotărârea 5 iunie 2018, Kolev și alții, C-612/15, EU:C:2018:392, punctul 88).
- 71 Mai precis, astfel cum s-a subliniat la punctul 49 din prezenta hotărâre, articolul 6 din directiva menționată are ca obiectiv asigurarea exercitării efective a dreptului la apărare, precum și a caracterului echitabil al procedurii. O asemenea dispoziție consacră astfel expres un aspect al dreptului la o cale efectivă de atac, consacrat la articolul 47 din cartă.
- 72 Rezultă că, asemenea articolului 47 din cartă, care este suficient în sine și nu trebuie să fie precizat prin dispoziții ale dreptului Uniunii sau ale dreptului național pentru a conferi particularilor un drept care să poată fi invocat ca atare, articolul 6 din Directiva 2012/13 trebuie considerat ca având un efect direct [a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei Disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982, punctele 162 și 163].
- 73 Prin urmare, instanței de trimitere îi revine sarcina ca, în cadrul competențelor sale, să ia toate măsurile necesare pentru a garanta efectul deplin al acestui articol 6.
- 74 Or, astfel cum s-a subliniat la punctele 62 și 63 din prezenta hotărâre, efectul util al articolului 6 din Directiva 2012/13 ar fi grav compromis dacă o persoană ar risca să fie condamnată pentru motivul că a încălcat o interdicție pronunțată printr-o ordonanță penală, precum cea în discuție în litigiul principal, care nu i-a fost comunicată cu respectarea cerințelor prevăzute de acest articol

- 75 În asemenea împrejurări, instanței de trimitere îi revine sarcina să dea, în cadrul competențelor sale, dreptului național, pe cât posibil, o interpretare care să mențină efectul util al articolului 6 din Directiva 2012/13 și, în cazul în care nu este posibil acest lucru, să lase neaplicată orice dispoziție națională care ar fi contrară acestui articol.
- 76 Trebuie adăugat că guvernul german a susținut în fața Curții că se preconiza reținerea unei interpretări a dreptului național conforme cu cerințele articolului 6 din Directiva 2012/13, în ceea ce privește obligația de diligență ce revine unei persoane acuzate care nu este domiciliată pe teritoriul național, sarcina verificării acestui aspect revenind însă instanței de trimitere.
- 77 Rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că articolul 6 din Directiva 2012/13 trebuie interpretat în sensul:
- că nu se opune unei reglementări a unui stat membru în temeiul căreia termenul de două săptămâni pentru formularea unei opoziții împotriva unei ordonanțe prin care o persoană a fost condamnată la o interdicție de a conduce începe să curgă de la notificarea sa mandatarului acestei persoane, cu condiția ca, de îndată ce persoana menționată a luat cunoștință de ordonanță, aceasta să dispună efectiv de un termen de două săptămâni pentru a formula opoziție împotriva acestei ordonanțe, eventual în urma sau în cadrul unei proceduri de repunere în termen, fără a trebui să demonstreze că a întreprins demersurile necesare pentru a obține fără întârziere informații de la mandatarul său cu privire la existența ordonanței menționate, și ca efectele acesteia din urmă să fie suspendate pe durata acestui termen;
 - că se opune unei reglementări a unui stat membru în temeiul căreia o persoană care locuiește într-un alt stat membru riscă o sancțiune penală în cazul în care nu respectă, începând de la data la care a dobândit autoritate de lucru judecat, o ordonanță care a condamnat-o la o interdicție de a conduce, deși această persoană nu avea cunoștință de existența unei asemenea ordonanțe la data la care a încălcat interdicția de a conduce care decurge din aceasta.
- 78 Având în vedere considerațiile care precedă, nu este necesar să se examineze dacă celelalte dispoziții ale dreptului Uniunii invocate de instanța de trimitere se opun unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 79 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Articolul 6 din Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale trebuie interpretat în sensul:

- **că nu se opune unei reglementări a unui stat membru în temeiul căreia termenul de două săptămâni pentru formularea unei opoziții împotriva unei ordonanțe prin care o persoană a fost condamnată la o interdicție de a conduce începe să curgă de la notificarea sa mandatarului acestei persoane, cu condiția ca, de îndată ce persoana menționată a luat cunoștință de ordonanță, aceasta să dispună efectiv de un termen de două săptămâni pentru a formula opoziție împotriva acestei ordonanțe, eventual în urma sau în cadrul unei proceduri de repunere în termen, fără a trebui să demonstreze că a întreprins demersurile**

necesare pentru a obține fără întârziere informații de la mandatarul său cu privire la existența ordonanței menționate, și ca efectele acesteia din urmă să fie suspendate pe durata acestui termen;

- **că se opune unei reglementări a unui stat membru în temeiul căreia o persoană care locuiește într-un alt stat membru riscă o sancțiune penală în cazul în care nu respectă, începând de la data la care a dobândit autoritate de lucru judecat, o ordonanță care a condamnat-o la o interdicție de a conduce, deși această persoană nu avea cunoștință de existența unei asemenea ordonanțe la data la care a încălcat interdicția de a conduce care decurge din aceasta.**

Semnături